

13.11.2014

OKM 096:00/2014

Lohjan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallitusohjelman mukaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen ja yleissivistävän koulutuksen rahoitusta ja rakennetta uudistetaan vuoteen 2017 mennessä. Järjestämisverkkoa kokoamalla ja rahoitusjärjestelmän muutoksella on tarkoitus tehostaa toisen asteen koulutusta ja siten saada toteutettua toisen asteen koulutukselle asetetut suuret säästötavoitteet.

Toisen asteen koulutukseen kohdistetaan jo nyt ja lähitulevaisuudessa merkittäviä säästöjä, kun samaan aikaan koulutuksen sisältöä ja toimintatapoja ollaan uudistamassa. Lukiokoulutuksessa opiskelijahuoltolain voimaantulo, uudistuva tuntijako ja opetussuunnitelmatyö sekä sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen lisäävät edelleen koulutuksen järjestäjien kustannuksia, vaikka hallituksen pyrkimyksenä on ollut kuntien tehtävien karsiminen.

Esityksen mukaan koulutuksen järjestäjäverkko koostuisi jatkossa vahvoista koulutuksen järjestäjistä, jotka palvelevat laajan alueen tai väestöpohjan koulutustarvetta ja järjestäjien työnjako alueella on selkeä. Samoin lakiesityksen mukaan huomioidaan toiminnan laatu, vaikutettavuus ja tuloksellisuus. Lukiokoulutukseen tulee kehittää toimivat laatu- ja arviointikriteerit. Lukiokoulutuksen laatu on pidettävänä korkeana. Koulutustakuun toteuttaminen ei saa vaarantua.

Lohjan kaupungilla on opetuksen järjestäjän lupa lukiokoulutuksen järjestämiseen ylläpitämissään Lohjan Yhteislyseon lukiossa, Nummi-Pusulan lukiossa ja Virkby gymnasiumissa. Lohjalla on myös lukion aikuislinja ja Hiiden Opisto. Lisäksi Lohjan kaupungilla on lisäksi järjestämisvastuu ammatillisesta toisen asteen opetuksen järjestämisestä, sillä Lohjan kaupunki on jäsenkuntana ammatillista koulutusta järjestävässä Länsi-Uudenmaan ammatti-koulutuskuntayhtymässä, Luksiassa.

Esityksen mukaan järjestämisluvassa tultaisiin määrittelemään opetuskieli, joka on joko suomi tai ruotsi. Koulutustarvetta arvioitaessa, lakiehdotuksen mukaan, koulutuksen on tarkoitus palvella laajaa aluetta ja sillä on riittävä väestö- ja opiskelijapohja. Ruotsinkielinen lukio on ainoa ruotsinkielinen toisen asteen oppilaitos Lohjalla. Lohjan kaupunki pitää tärkeänä, että kaksikielisissä kunnissa myös ruotsinkielisen lukiokoulutuksen edellytykset taataan niin rahoituksessa kuin järjestämisluvissa myönnettäessä, jotta jatkumo perusopetuksesta lukioon säilyvät. Lohja tarjoaa ruotsinkielistä lukiokoulutusta myös lähikunnille, mm. Vihdille, Inkoolle ja Siuntiolle.

Lohjan kaupunki esittää, että ruotsinkielisten lukioden järjestämisverkon opiskelijaverkon opiskelijapohjaa arvioitaessa tulee huomioida, että väestöpohja jää

13.11..2014

vähäiseksi johtuen ruotsinkielisten määrästä. Lohjan kaupunki pitää tärkeänä, että vahvoille kaupungeille, kuten Lohja on, tulee myöntää oma järjestämislupa kummallekin opetuskielille tai yhteinen järjestämislupa, mikä sisältää oikeuden järjestää lukiokoulutusta kummallakin opetuskielillä. Lohjalla vartenotettava vaihtoehto voisi olla, että kaupungissa olisi yhteinen suomen- ja ruotsinkielinen järjestämislupa mm. yhteinen hallinto ja toimipisteet olisivat joko suomen- tai ruotsinkielisiä. Siksi kaupunki pitää tärkeänä, että luvan haltija päättäisi, miten järjestää hallinnon, kun ruotsinkieliset ja suomenkieliset lukiot olisivat selkeästi omia yksikköjään.

Riittävä väestöpohja koulutuksen järjestämisen kriteerinä saattaa johtaa tilanteeseen, jolloin koulutuksen saavutettavuus vaikeutuu huomattavasti, välimatka kodin ja koulun välillä kasvaa ja ongelmia aiheutuu, kun liikenneyhteydet saattavat puuttua kokonaan. Olisi tärkeä huomioida myös alueen erityispiirteet ja kulkuyhteydet, jotta koulutusmahdollisuudet ovat tasa-arvoiset.

Lukioverkkoa arvioitaessa tulisi ottaa huomioon alueelliset erot koulutustasossa ja koulutukseen hakeutumisessa. Uudistus ei palvele tarkoitustaan, mikäli se johtaa alueen koulutustason nopeutuvaan alenemiseen. Järjestämislupien myöntämisen tulee tukea myös koulutuksen tasa-arvoista alueellista saatavuutta.

Lohjan kaupunki pitää tärkeänä, että järjestämislupien myöntämisen kriteereistä säädetään lainsäädännössä selkeästi niin, että kaupunki osaa arvioida luvan myöntämisen edellytykset ja esittämään riittävät selvitykset. Täytyy huomata, että kunnilla on kokonaisvastuu kuntalaisten hyvinvoinnista mm. opiskelijahuollosta ja elinvoimaisuudesta. Järjestämislupia myönnettäessä on huomioitava perusopetuksen ja lukion yhteistyö. Lohja tarjoaa yläkouluopetuksen Inkoon suomen- ja ruotsinkielisille oppilaille.

Pienissä lukioissa aineenopettajat opettavat pääsääntöisesti myös yläkoulun oppilaita. Virby gymnasiumilla ja Nummi-Pusulan lukiolla on yhteisiä aineenopettajia yläkoulun kanssa. Kuinka tulevaisuudessa turvataan yläkoulun aineenopetuksen laatu. Uhkana on, että lakimuutosesitys vaarantaa pienten yläkoulujen opetuksen laatua.

Lohjan kaupunki pitää huolestuttavana lukiokoulutukselle suunnattavan rahoituksen tason alenemista ja on huolissaan siitä miten edelleen turvataan laadukas ja saavutettavissa oleva lukiokoulutus kuntien yhä kiristyvässä kuntataloudessa. Toisen asteen koulutukseen kohdistetaan jo nyt ja lähitulevaisuudessa merkittäviä säästöjä, kun samaan aikaan koulutuksen sisältöä ja toimintatapoja ollaan uudistamassa. Lukiokoulutuksessa opiskelijahuoltolain voimaantulo, uudistuva tuntijako ja opetussuunnitelmatyö sekä sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen lisäävät edelleen koulutuksen järjestäjien kustannuksia, vaikka hallituksen pyrkimyksenä on ollut kuntien tehtävien karsiminen.

Toisen asteen koulutuksen rahoitusjärjestelmässä tulee varmistaa jatkossakin riittävä perusrahoitus koko ikäluokan kouluttamiseksi ja erilaisten opiskelijoiden tarpeiden huomioimiseksi. Tällä taataan koulutuksellinen tasa-arvon ja koulutustakuun

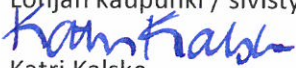
13.11..2014

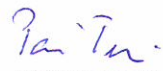
tavoitteiden toteutuminen. Lohjan kaupungin näkemyksen mukaan perusrahoituksen osuus tulee nostaa yli puoleen kokonaisrahoituksesta.

Toisen asteen koulutuksen ja yleissivistävän koulutuksen rahoitusjärjestelmän ja rakenteen uudistamisen aikaan ollaan uudistamassa lukioden opetussuunnitelmaa, tuntijakoa ja ylioppilaskirjoituksia sekä ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmää. Näiden vaikutusten kokonaisarviointi on vaikeaa.

Lausunnon keskeinen sisältö

- Lohjan kaupunki pitää tärkeänä, että kaksikielisissä kunnissa myös ruotsinkielisen lukiokoulutuksen edellytykset taataan niin rahoituksessa kuin järjestämislupia myönnettäessä, jotta jatkumo perusopetuksesta lukioon säilyy.
- Lohjan kaupunki pitää tärkeänä, että isommille kaupungeille, kuten Lohja on, tulee myöntää oma järjestämislupa kummallekin opetuskielelle tai yhteinen järjestämislupa, mikä sisältää oikeuden järjestää lukiokoulutusta kummallakin opetuskielellä.
- Toisen asteen koulutuksen ja yleissivistävän koulutuksen rahoitusjärjestelmän ja rakenteen uudistamisen aikaan ollaan uudistamassa lukioden opetussuunnitelmaa, tuntijakoa ja ylioppilaskirjoituksia sekä ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmää. Näiden vaikutusten kokonaisarviointi on vaikeaa.
- Lukiokoulutuksessa opiskelijahuoltolain voimaantulo, uudistuva tuntijako ja opetussuunnitelmatyö sekä sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen lisäävät edelleen koulutuksen järjestäjien kustannuksia, vaikka hallituksen pyrkimyksenä on ollut kuntien tehtävien karsiminen.
- Lukiokoulutukseen tulee kehittää toimivat laatu- ja arviointikriteerit. Lukiokoulutuksen laatu on pidettävänä korkeana. Koulutustakuun toteuttaminen ei saa vaarantua.

Lohjan kaupunki / sivistystoimi

Katri Kalske
sivistysjohtaja

Päivi Tuomi
opetuspäällikkö